

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 maja 2015 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w sprawie z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. przeciwko E. P. i Z. P. o zapłatę zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz powódki w punkcie 1 – kwotę 2.583 euro wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 12 maja 2013 roku do dnia zapłaty oraz w punkcie 2 – kwotę 2.958 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 2400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (wyrok k. 92).

Apelację od powyższego wyroku wnieśli pozwani, zaskarżając go w całości.

Skarżący zarzucili wyrokowi naruszenie prawa materialnego poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, w szczególności przepisów art. 32 ust.1-3 Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) sporządzonej w Genewie 19 maja 1956 r., art. 77 ust. 1 i 3 pkt 4 i ust. 4 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r.- Prawo przewozowe oraz art. 120 § 1 k.c., art. 121 k.c. i art. 124 § 1 i 2 k.c.

Na tej podstawie wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych kosztów postępowania według norm przepisanych, z uwzględnieniem kosztów postępowania apelacyjnego (apelacja k. 110- 113).

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie solidarnie od pozwanych kosztów postępowania apelacyjnego (odpowiedź na apelację k. 120-122).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Na wstępie należy zaznaczyć, że Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje jako własne ustalenia faktyczne Sądu I instancji, uznając je za prawidłowe, a także podziela przedstawiony przez ten Sąd tok rozumowania.

W ocenie Sądu Okręgowego żaden z zarzutów apelacyjnych skoncentrowanych wyłącznie na stosowaniu przepisów o przedawnieniu roszczeń nie zasługiwał na uwzględnienie. Sąd Rejonowy prawidłowo zastosował przepisy dotyczące przedawnienia roszczeń i w konsekwencji słusznie uznał, że zarzut pozwanych w tym zakresie nie był zasadny.

Wskazać należy, że zgodnie z art. 32 ust. 1 Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) sporządzonej w Genewie 19 maja 1956 r. (Dz.U. 1962 Nr 49, poz. 238) roszczenia, które mogą wynikać z przewozów podlegających niniejszej Konwencji przedawniają się z upływem 1 roku, z wyjątkiem roszczeń dotyczących złego zamiaru lub niedbalstwa zrównanego ze złym zamiarem przewoźnika, dla których przewidziano 3-letni termin przedawnienia. W przypadkach innych niż zaginięcie, uszkodzenie lub opóźnienie dostawy bieg przedawnienia liczony jest począwszy od upływu trzymiesięcznego terminu od dnia zawarcia umowy przewozu (art. 32 ust. 1 pkt c CMR). Zgodnie z art. 32 ust. 2 Konwencji CMR złożenie reklamacji przewoźnikowi zawiesza bieg przedawnienia do czasu jej pisemnego odrzucenia przez przewoźnika i zwrócenia załączonych do niej dokumentów. Przy czym dowód otrzymania reklamacji lub odpowiedzi na nią oraz zwrotu jej załączników ciąży na stronie, która się powołuje na ten fakt. Jak wynika z ust. 3. z zastrzeżeniem postanowień powyższego ustępu 2, zawieszenie przedawnienia normują przepisy prawa obowiązującego sąd rozpatrujący sprawę; to samo dotyczy przerwania biegu przedawnienia.

Z treści ust. 3 wynika, że zawarte w nim odesłanie do prawa krajowego dotyczy generalnie instytucji zawieszenia biegu przedawnienia. Nieuprawnione jest zatem wywodzenie z treści ust. 2 i 3 art. 32 CMR, iż zawieszenie biegu przedawnienia zostało ograniczone jedynie do przypadku wniesienia reklamacji w stosunku do przewoźnika. Przypadek zawieszenia biegu przedawnienia w razie wniesienia reklamacji w stosunku do przewoźnika reguluje ust. 2 powołanego przepisu. Natomiast na podstawie odesłania zawartego w ust. 3 w pozostałym zakresie do zawieszenia i przerwania biegu przedawnienia stosuje się przepisy prawa właściwego dla przewozu. Oznacza to, że pozostałe

nieuregulowane w Konwencji CMR przypadki zawieszenia biegu przedawnienia zostały uregulowane odrębnie w przepisach krajowych.

W rozpatrywanej sprawie znajduje zatem zastosowanie przepis art. 77 ust. 4 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. - Prawo przewozowe (Dz.U. z 2015 r. poz. 915) dotyczący zawieszenia biegu przedawnienia. Zgodnie z jego treścią bieg przedawnienia zawiesza się na okres od dnia wniesienia reklamacji lub wezwania do zapłaty do dnia udzielenia odpowiedzi na reklamację lub wezwania do zapłaty i zwrócenia załączonych dokumentów, najwyżej jednak na okres przewidziany do załatwienia reklamacji lub wezwania do zapłaty, t. j. na okres 3 miesięcy, gdyż jak wynika z art. 75 ust. 2 cytowanej ustawy reklamacje lub wezwanie do zapłaty uważa się za bezskuteczne, jeżeli dłużnik nie zapłacił dochodzonych należności w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia reklamacji lub wezwania do zapłaty. Z powyższego wynika, że w stosunkach przewozu międzynarodowego zawieszenie biegu przedawnienia następuje zarówno w przypadku wniesienia reklamacji, jak i wystosowania wezwania do zapłaty.

Wbrew stanowisku skarżących również z treści przytoczonego w apelacji uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2007 r., sygn. akt III CSK 150/07 nie wynika, aby ust. 2 art. 32 Konwencji CMR ograniczał zawieszenie biegu przedawnienia jedynie do przypadku wniesienia reklamacji. W powołanym rozstrzygnięciu Sąd Najwyższy zajął stanowisko, że zawieszenie biegu terminu przedawnienia trwa do chwili wystąpienia zdarzeń określonych w art. 32 ust. 2 Konwencji (CMR), a stosowanie w tym zakresie przepisów ustawy z dnia 15.11.1984 r. - Prawo przewozowe jest wyłączone. W myśl powyższego stanowiska zgodnie z art. 32 ust. 2 zdanie pierwsze Konwencji CMR, reklamacja pisemna zawiesza bieg przedawnienia do dnia, w którym przewoźnik na piśmie odrzuci reklamację (poprawnie: odmówi jej uwzględnienia) i zwróci załączone do niej dokumenty i w tym zakresie nie stosuje się art. 77 ust. 4 Prawa przewozowego. Podkreślenia jednak wymaga, iż stanowisko to zostało sformułowane w kontekście stanu faktycznego dotyczącego wyraźnie przypadku wniesienia reklamacji zlecającego wobec przewoźnika, a zatem przypadku regulowanego w sposób wyczerpujący w ust. 2 art. 32 Konwencji. Sąd Najwyższy analizując odmiennie uregulowanie kwestii zawieszenia biegu przedawnienia w przypadku wniesienia regulacji zawarte w ust. 2 art. 32 Konwencji oraz w art. 77 ust. 4 Prawa przewozowego w zakresie okresu trwania zawieszenia, słusznie przyznał pierwszeństwo zastosowania przepisom Konwencji. Oznacza to, że w zakresie okresu trwania zawieszenia na skutek reklamacji uregulowanym w normach Konwencji wyłączone jest zastosowanie przepisów prawa krajowego. Skoro bowiem przypadek zawieszenia biegu przedawnienia w razie wniesienia reklamacji w stosunku do przewoźnika został szczegółowo uregulowany w ust. 2 art. 32 Konwencji, brak jest podstaw do stosowania w tym wypadku przepisów prawa krajowego. Natomiast nie jest to równoznaczne z wyłączeniem zastosowania innych poza reklamacją przypadków zawieszenia biegu przedawnienia. W ust. 3 art. 32 Konwencji wyraźnie zawarto zastrzeżenie, iż w pozostałych przypadkach zawieszenie przedawnienia normują przepisy prawa obowiązującego sąd rozpatrujący sprawę. Na podstawie tego odesłania zawieszenie biegu przedawnienia następuje również w przypadkach i na zasadach określonych w przepisach prawa krajowego w zakresie nieuregulowanym przez Konwencję. Oznacza to, że przepis ust. 2 art. 32 Konwencji nie wyłącza zastosowania art. 77 ust. 4 Prawa przewozowego w całości, a jedynie w zakresie, w jakim odmiennie przepis ten określa chwilę, do której trwa zawieszenie spowodowane wniesieniem reklamacji w stosunku do przewoźnika. Wywieść należy z tego wniosek akceptowany również w orzecznictwie sądowym, jak i doktrynie prawniczej, iż w pozostałym nieuregulowanym przez Konwencję CMR zakresie dotyczącym zawieszenia przedawnienia przepisy prawa przewozowego mają zastosowanie, a zatem skutek zawieszenia biegu przedawnienia powstaje również w przypadku wezwania do zapłaty, jak i wniesienia reklamacji przez przewoźnika względem zlecającego (por. m.in. Krzysztof Wesołowski, Umowa międzynarodowego przewozu drogowego towarów na podstawie CMR. Wolters Kluwer Warszawa 2013 r.).

Nie zasługują na uwzględnienie również zarzuty naruszenia ust. 1 i 3 pkt 4 art. 77 Prawa przewozu dotyczących terminu przedawnienia roszczeń określonego odmiennie niż w Konwencji CMR. Podkreślenia wymaga, że przepisy Konwencji CMR mają pierwszeństwo przed przepisami prawa krajowego, które jest stosowane w zakresie nieuregulowanym przez Konwencję. Skoro zatem w art. 32 ust. 1 określony został termin przedawnienia roszczeń w umowy przewozu, wyłącza to zastosowanie art. art. 77 ust. 1 i 3 pkt 4 Prawa przewozu.

Nie mają w niniejszej sprawie zastosowania również zasady ogólne dotyczące przedawnienia roszczeń określone w art. 118 k.c. Stosowane na gruncie Konwencji CMR, a także prawa przewozowego zasady odnośnie terminów przedawnienia roszczeń są określone odrębnie w stosunku do Kodeksu Cywilnego. Przepisem szczególnym, o którym mowa w art. 118 k.c. jest każdy przepis ustawy przewidujący krótszy lub dłuższy termin przedawnienia. Takim przepisem jest właśnie art. 32 ust. 2 Konwencji CMR, który wprowadza ogólną zasadę, że roszczenia, które mogą wynikać z przewozów podlegających niniejszej Konwencji przedawniają się z upływem 1 roku, z wyjątkiem roszczeń dotyczących złego zamiaru lub niedbalstwa zrównanego ze złym zamiarem przewoźnika, dla których przewidziano 3-letni termin przedawnienia. Jest to zatem termin krótszy niż przewidziany w art. 118 kc. Termin ten nie dotyczy roszczeń dochodzonych na podstawie przepisów Kodeksu Cywilnego, gdyż dla nich obowiązują zasady wynikające z tego kodeksu. Podobnie odrębnie w stosunku do ogólnych zasad z art. 120, 121 i art. 124 § 1 i 2 k.c. na gruncie stosunków przewozowych uregulowane zostały kwestie momentu rozpoczęcia biegu przedawnienia oraz kwestię zawieszenia biegu przedawnienia. Przepisy prawa przewozowego stanowią regulację szczególną w stosunku do ogólnych zasad wyrażonych w Kodeksie Cywilnym, a zatem jako *lex specialis* korzystają z pierwszeństwa zastosowania.

W przedmiotowej sprawie strony zawarły umowę przewozu międzynarodowego w dniu 29 marca 2013 roku. Roszczenie nie jest związane z wymienionymi w przepisie przypadkami zaginięcia, uszkodzenia lub opóźnienia towaru, a zatem stosuje się do niego termin biegu przedawnienia liczony począwszy od upływu trzymiesięcznego terminu od dnia zawarcia umowy przewozu. Trzymiesięczny termin od zawarcia umów zakończył się w dniu 29 czerwca 2013 roku, w związku z czym od dnia następnego, t. j. od dnia 30 czerwca 2013 roku rozpoczął bieg roczny termin przedawnienia dla roszczenia o wynagrodzenie za usługę przewozu.

Powód pismem z dnia 26 maja 2014 roku skierował do pozwanego wezwanie do zapłaty wynagrodzenia objętego pozwem. Wezwanie zostało doręczone pozwanej w dniu 3 czerwca 2014 roku i z tą chwilą zgodnie z art. 77 ust. 4 Prawa przewozowego bieg terminu przedawnienia uległ zawieszeniu na okres 3 miesięcy, t. j. do dnia 3 września 2014 roku. Uwzględniając powyższe roszczenie powódki przedawniało się w dniu 30 września 2014 roku. Postępowanie zostało zainicjowane skutecznie w dniu 9 września 2014 roku wnioskiem o wpisanie sprawy pod nowy numer (z uwagi na uprzednie zwrócenie pozwu wniesionego w dniu 8 lipca 2014 roku), a zatem przed upływem terminu przedawnienia. Ponieważ brak było jakichkolwiek okoliczności, które skutecznie podważyłyby zasadność żądania, Sąd Rejonowy prawidłowo uwzględnił powództwo w całości.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Pozwani przegrali sprawę w całości, w związku z czym powinni zwrócić stronie przeciwnej poniesione przez nią koszty postępowania apelacyjnego. Sąd Okręgowy zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powódki kwotę 1200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym. Wynagrodzenie pełnomocnika powódki zostało ustalone na podstawie § 12 ust.1 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 490).